श्री सोमनाथसंस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, अक्तुबर - 2019

कक्षा – शास्त्री-**2**	**सत्रम् – 3**	**गुणाः - 70**
विषयः – धर्मशास्त्रम्	**प्रश्नपत्रम् - 7 - CE - 2.3.**3	समयः- 8 तः 11
दिनाङ्कः- 16/10/2019	**सन्दर्भग्रन्थः –** याज्ञवल्क्यनुस्मृतिः (आचाराध्यायः)	

(प्रथमान्वितिः - युनिट-1)

प्र-1 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । **10**

1. पुराणन्याममीमांसाधर्मशास्त्राङ्गमिश्रिताः ।
   वेदास्थानानि विद्यानां धर्मस्य च चतुर्दश ।।
2. श्रुतिः स्मृतिः सदाचारः स्वस्य च प्रियमात्मनः ।
   सम्यक् संकल्पजः कामो धर्ममूलमिदं स्मृतम ।।
3. एकदेशमुपाध्याय ऋत्विग्यज्ञकृदुच्यते ।
   एते मान्या यथापूर्वं एभ्यो माता गरीयसी ।।

प्र-2 एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत । **10**

1. उपनयनकालपरमावधिः ।
2. लग्नसंस्कारमहत्वम् ।

(द्वितीयान्वितिः - युनिट-2)

प्र-3 द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । **10**

1. उपेयादीश्वरं चैव योगक्षेमार्थं सिद्धये ।
   स्नात्वा देवान् पितृश्चेव तर्पयेद्दर्चयेत्तथा ।।
2. अहिंसासत्यमस्तेयं शौचमिन्द्रियनिग्रहः ।
   दानं दमो दया क्षान्तिः सर्वेषां धर्मसाधनम् ।।
3. नेक्षताकं न नग्नां स्त्री न च संसृष्टमैथुनाम् ।
   न च मूत्रं पुरीषं वा नाशुची राहुतारकाः ।।

प्र-4 एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत । **10**

1. अभक्ष्यभोजनम् ।
2. विविधपात्राणां शुद्धिः ।

(तृतीयान्वितिः - युनिट-3)

प्र-5 द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । **10**

1. गोभूतिलहिरण्यादि पात्रेदातव्यमर्चितम् ।
   ना पात्रे विदुषा किचिद् आत्मनः श्रेय इच्छता ।।

2. पिण्डास्तु गोऽजविप्रेभ्यो दद्याद्ग्नौ जलेऽपि वा ।
प्रक्षिपेत्सत्सु विप्रेषु द्विजोच्छिष्टं न मार्जयेत् ।
3. भगं ते वरुणो राजा भगं सूर्यो बृहस्पतिः ।
भगमिन्द्रश्च वायुश्च भगं सप्तर्षयो ददुः ।।

प्र-6 एकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत। **10**

1. विघ्नशान्त्यै कर्मविधानम्।
2. ग्रहाणां शान्तिविधानम्।

प्र-7 दशानां लघूत्तराणि लिखत। **10**

1. राजा जनकोषात्म गुप्तये कं कुर्वीत्
2. रणार्जितं धनं कस्मै दातव्यम्
3. कीदृशो नृपः नश्यति
4. उपायाः कति के च ते
5. कर्मसिद्धिः कुत्र व्यवस्थिताः
6. ब्रह्मणा दण्डरूपेण किं निर्मितम्
7. एकोद्दिष्टश्राद्धं केन विना भवति
8. केषां पूजनेन नरः श्रियमाप्नोति
9. श्रीकामो कं वशं समाचरेत्
10. ग्रहाः कति स्मृताः
11. सूर्यस्य ग्रहमंत्रः कः
12. बृहस्पतेः मन्त्रः कः
13. समिधः कति
14. कति पुरुष विख्याता कन्या उद्वाह्या?
15. यज्ञस्य ऋत्विजे कृतः विवाहः कः विवाहः

****